

Sygn. akt V ACz 422/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Zofia Kołaczyk (spr.)

Sędziowie: SA Wiesława Namirska

SR del. Dorota Zienkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. W.

przy udziale H. M.

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 8 października 2018 r., sygn. akt II Ns 174/18

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) zakazać H. M. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, polegających na głoszeniu, iż:

- mamy - najdroższe śmieci w powiecie;
- ze społecznej kasy mieszkańców gminy (budżet gminy) wypłynęła tak ogromna kwota na konto firmy (...), bez zgody Rady Gminy. Tak duży wydatek nie był nigdy zatwierdzony uchwałą Rady Gminy, a więc możemy mieć do czynienia z naruszeniem finansów publicznych;

b) nakazać H. M. sprostowanie nieprawdziwych informacji wymienionych w punkcie 1) a) w (...) – bezpłatnej gazecie lokalnej Gminy P., na stronie nr (...) wytłuszczoną czcionką Arial o rozmiarze 14 oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i tablicach ogłoszeń we wszystkich sołectwach Gminy wytłuszczoną czcionką Arial o rozmiarze 14, poprzez wskazanie, iż:

- stawki opłat Gminy P. za odpady komunalne nie są najwyższe w powiecie;

- wypłata należności zasądzonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 kwietnia 2018 roku na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. nastąpiła w oparciu o uchwałę Rady Gminy P. z dnia 4 czerwca 2018 r. nr (...) w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018;

c) zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji;

d) w pozostałej części wniosek oddalić;

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

3. zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSR del. Dorota Zienkiewicz SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska

Sygn. akt V ACz 422/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gliwicach w punkcie 1. zakazał H. M. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, polegających na głoszeniu, iż:

- „Dzisiaj rządzi gminą wójt ze swoim dworem, a szczególnie jedną damą dworu (...) Bardzo często można w sekretariacie urzędu usłyszeć również, że wójta nie ma, jest w terenie najczęściej z damą dworu spod dwójki” - zawarte na stronie (...) w artykule „(...)”;

- „Nieporadność działalności obecnego wójta A. W. doprowadziła do stanu, że (...) otrzymali ponad 70% podwyżkę cen śmieci” - zawarte na stronie (...) w artykule „(...)”;

- „Niestety wójt nie stanął na wysokości zadania i mamy to, co mamy - najdroższe śmieci w powiecie i podwyżkę nawet o ponad 70%” - zawarte na stronie (...)w artykule „(...)”;

- „Szacuję, że miesięczne koszty stanowiska wójta jakie musi opłacać suweren, mogą dochodzić do około 20 tys. zł. Utrzymanie zatem stanowiska wójta rocznie może kosztować ok. 240 tys. zł. Utrzymanie wójta przez całą kadencję kosztuje suwerena ok 1 mln. zł” - zawarte na stronie (...)w artykule „(...)”

- „Ze społecznej kasy mieszkańców gminy (budżet gminy) wypłynęła tak ogromna kwota na konto firmy (...), bez zgody Rady Gminy. Tak duży wydatek nie był nigdy zatwierdzony uchwałą Gminy, a więc możemy mieć do czynienia z naruszeniem finansów publicznych (...) Sprawa dotyczy kontrowersyjnej kwestii wykonania dodatkowych robót (poza przetargiem, na życzenie wójta) - w trakcie inwestycji Budowa Centrum Społeczno Kulturalne Gminy P. - wykonywanych przez firmę (...) z R.”.

W punkcie 2. nakazał H. M. sprostowanie nieprawdziwych informacji wymienionych w pkt. 1., w (...) - bezpłatnej gazecie lokalnej Gminy P., na stronie nr (...) wytłuszczoną czcionką Arial o rozmiarze 14 oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i tablicach ogłoszeń we wszystkich sołectwach wytłuszczoną czcionką Arial o rozmiarze 14, poprzez wskazanie, iż:

- Wójt A. W. sprawuje w Gminie P. władzę wykonawczą.

- Mieszkańcy Gminy P. płacą za śmieci opłaty uregulowane w umowie zawartej pomiędzy Gminą, a firmą odbierającą śmieci, która została wyłoniona w legalnym postępowaniu przetargowym.

- Mieszkańcy Gminy P. nie płacą za śmieci najwięcej w powiecie.

- Roczne przychody Wójta P. to kwota 145.690,38 zł, a dochody to kwota 144.021,66 zł.

- Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2018 roku zasądził od Gminy P. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowego (...) sp. z o.o. w R. kwotę 545.138,15 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 grudnia 2012 roku, a w pozostałej części powództwo oddalił, również zasądzone od Gminy P. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowego (...) sp. z o.o. w R. kwotę 24.540,00 zł, nadto zasądzone od Gminy P. na rzecz Przedsiębiorstwa Usługowego (...) sp. z o.o. w R. kwotę 2 587,32 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Zasądzone kwoty wypłacono na rzecz

Przedsiębiorstwa Usługowego (...) sp. z o.o. w R. w oparciu o uchwałę Rady Gminy P. z dnia 04 czerwca 2018 roku nr (...) w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018.

Nadto, nakazał H. M., w (...) - bezpłatnej gazecie lokalnej Gminy P., na stronie nr (...), wyłuszczonej czcionką Arial o rozmiarze 14 oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i tablicach ogłoszeń we wszystkich sołectwach, wyłuszczonej czcionką Arial o rozmiarze 14, publikację następujących przeprosin: Kandydat na radnego Gminy P. H. M. z Komitetu Wyborczego Wyborców R. L. podążamy ku lepszemu przeprasza kandydata na Wójta A. W. z Komitetu Wyborczego Wyborców „(...)” za opublikowanie nieprawdziwych informacji w materiale wyborczym: (...) O czym mieszkańcy gminy P. nie powinni wiedzieć, zdaniem A. W. obecnego wójta, że:

- „Dzisiaj rządzi gminą wójt ze swoim dworem, a szczególnie jedną damą dworu (...) Bardzo często można w sekretariacie urzędu usłyszeć również, że wójta nie ma, jest w terenie najczęściej z damą dworu spod dwójki” - zawarte na stronie (...)w artykule „(...)”;

- „Nieporadność działalności obecnego wójta A. W. doprowadziła do stanu, że mieszkańcy gminy P. otrzymali ponad 70% podwyżkę cen śmieci” – zawarte na stronie(...) w artykule „(...)”;

- „Niestety wójt nie stanął na wysokości zadania i mamy to, co mamy - najdroższe śmieci w powiecie i podwyżkę nawet o ponad 70%” - zawarte na stronie (...) w artykule „(...)”;

- „Szacuję, że miesięczne koszty stanowiska wójta jakie musi opłacać suweren, mogą dochodzić do około 20 tys. zł. Utrzymanie zatem stanowiska wójta rocznie może kosztować ok. 240 tys. zł. Utrzymanie wójta przez całą kadencję kosztuje suwerena ok. 1 mln. zł” - zawarte na stronie(...) w artykule „(...)”;

- „Ze społecznej kasy mieszkańców gminy (budżet gminy) wypłynęła tak ogromna kwota na konto firmy (...), bez zgody Rady Gminy. Tak duży wydatek nie był nigdy zatwierdzony uchwałą Gminy, a więc możemy mieć do czynienia z naruszeniem finansów publicznych. (...) Sprawa dotyczy kontrowersyjnej kwestii wykonania dodatkowych robót (poza przetargiem, na życzenie wójta) - w trakcie inwestycji Budowa Centrum Społeczno Kulturalne Gminy P. - wykonywanych przez firmę (...) z R.”

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, iż uczestnik postępowania nie wykazał prawdziwości żadnego z kwestionowanych twierdzeń. Zaś w trakcie wysłuchania nie potrafił precyzyjnie określić, na podstawie jakich wyliczeń, ustalił wskazywane w materiale prasowym kwoty. To zaś uzasadniało zakazanie uczestnikowi rozpowszechniania powyższych twierdzeń jako nieprawdziwych, zobowiązując go jednocześnie do ich sprostowania oraz przeproszenia wnioskodawcy.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł uczestnik postępowania, domagając się jego zmiany, poprzez oddalenie wniosku w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zarzucając mu naruszenie przepisów, a to art. 105 Kodeksu wyborczego, poprzez nieuprawnione rozszerzenie legalnej definicji pojęcia agitacji wyborczej, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego zastosowania przepisu art. 111 Kodeksu wyborczego, art. 233 § 1 k.p.c., poprzez brak dokonania ustaleń faktycznych, względnie przyjęcie wadliwych ustaleń faktycznych, w sposób sprzeczny z zebrany materiał dowodowy, jak też zasadami logiki i doświadczenia życiowego, art. 328 § 1 k.p.c., poprzez brak ujawnienia w uzasadnieniu rzeczywistych okoliczności ustalonych przez Sąd i dowodów w oparciu o jakie miałyby zostać ustalone, a tym samym brak ujawnienia w uzasadnieniu podstaw przyjęcia nieprawdziwości twierdzeń objętych wnioskiem.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawca wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne w części.

W pierwszym rzędzie oceny wymaga zarzut dotyczący braku podstaw do stosowania regulacji art. 111 Kodeksu wyborczego, łączony z błędną wykładnią pojęcia agitacji wyborczej, gdy zgodnie z treścią wymienionego przepisu przewidziana w nim ochrona dotyczy informacji przekazywanych w różnych formach prowadzonej agitacji wyborczej. Pojęcie agitacji wyborczej jest pojęciem legalnym zdefiniowanym w art. 105 Kodeksu wyborczego. Zgodnie zaś z treścią tego przepisu za agitację wyborczą uznaje się publiczne nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego. W doktrynie i orzecznictwie prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym, agitacja wyborcza nie musi mieć charakteru pozytywnego działania, a w jej pojęciu zawiera się również podejmowanie przez wyborcę czynności mających na celu zdyskredytowanie kandydata na stanowisko w wyborach. Wskazuje się przy tym, iż nakłanianie lub zachęcanie do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego należy rozumieć tak szeroko, jak tego wymaga kampania wyborcza, mając na uwadze nie tyle zamiar osoby odpowiedzialnej za rozpowszechnianie informacji, co raczej skutek w postaci decyzji wyborczej. W postanowieniu z dnia 31.10.2014 r., I ACz 2164/14 Sąd Apelacyjny w Krakowie wskazał, iż „działaniem w ramach agitacji wyborczej jest działanie każdej osoby, które spełnia znamię publiczności działania, jest dokonywane w okresie prowadzonej kampanii wyborczej, dotyczy osoby kandydującej, pozostaje z faktem kandydowania tej osoby i jest podejmowane z zamiarem wpływu na zachowania wyborców”. Niewątpliwym w niniejszej sprawie jest fakt, iż artykuł napisany przez uczestnika postępowania należało uznać za materiał dotyczący zbliżających się wyborów samorządowych. Świadczy o tym zarówno jego treść, jak i późniejsze twierdzenia uczestnika postępowania, a na co trafnie wskazał Sąd Okręgowy. W tych okolicznościach artykuł ten należy uznać za element agitacji wyborczej uczestnika H. M..

W kontekście powyższego, chybiony okazał się zarzut skarżącego, iż doszło do naruszenia art. 105 Kodeksu wyborczego, poprzez nieuprawnione rozszerzenie legalnej definicji pojęcia agitacji wyborczej, a co w konsekwencji doprowadzić miało do bezpodstawnego zastosowania przepisu art. 111 Kodeksu wyborczego.

Za zasadny uznać natomiast należało zarzut skarżącego naruszenia art. 328 § 1 k.p.c., poprzez niewskazanie okoliczności, które stanowiły podstawę przyjęcia przez Sąd nieprawdziwości twierdzeń objętych wnioskiem. Sąd I instancji nie poddał analizie objętych żądaniem sformułowań w kontekście tego, czy wszystkie wskazane informacje są twierdzeniami o faktach, czy też mają charakter ocen i opinii. Zakres przedmiotowej ochrony i skutecznego dochodzenia roszczeń określonych w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego uwarunkowany jest tym, aby rozpowszechniane materiały wyborcze zawierały informacje nieprawdziwe. Przy czym użyte przez ustawodawcę określenie „informacja” odsyła wyłącznie właśnie do twierdzeń o faktach, nie mieszczą zaś w tym pojęciu opinie, czy oceny. Tego rodzaju wypowiedzi nie poddają się weryfikacji w ramach kryterium „prawda czy fałsz” zatem ustalenie, czy sformułowane przez uczestnika wypowiedzi, były opiniami, czy też twierdzeniami o faktach, miało istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia wniosku. Takiej zaś oceny Sąd I instancji nie dokonał, a co trafnie zarzuca zażalenie.

Dokonując zaś weryfikacji przedmiotowych wypowiedzi, zgodzić należy się ze skarżącym, że część z nich ma charakter oceny. Wskazać należy w tym miejscu na zawartą w - punkcie 1) tiret pierwszy zaskarżonego postanowienia wypowiedź: „Dzisiaj rządzi gminą wójt ze swoim dworem, a szczególnie jedną damą dworu (...) Bardzo często można w sekretariacie urzędu usłyszeć również, że wójta nie ma, jest w terenie najczęściej z damą dworu spod dwójki” (...).

- punkcie 1) tiret drugi, iż „Nieporadność działalności obecnego wójta A. W. doprowadziła do stanu, (...)

- zawartego w punkcie 1) tiret trzeci zaskarżonego postanowienia „Niestety wójt nie stanął na wysokości zadania i mamy to, co (...)”

- punkcie 1) tiret piąty stwierdzenia „(...) Sprawa dotyczy kontrowersyjnej kwestii wykonania dodatkowych robót (poza przetargiem, na życzenie wójta) - w trakcie inwestycji Budowa Centrum Społeczno Kulturalne Gminy P. - wykonywanych przez firmę (...) z R.”.

Przytoczone wypowiedzi mają charakter ocenny, stanowiąc jedynie subiektywny komentarz autora, wyrażający jego stanowczą opinię, co do niedostatecznych, jego zdaniem, dokonań urzędującego Wójta. Wypowiedzi te nie będąc

twierdzeniami o faktach, nie poddają się weryfikacji w ramach kryterium prawdy czy fałszu. Osoby publiczne muszą liczyć się z krytyką swojego postępowania, a w konsekwencji w większym od przeciętnego zakresie muszą tolerować wypowiedzi krytyczne własnej działalności (uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2008 r., Sk 43/05, OTK-A 2008, nr 4, poz. 57, wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka: z dnia 8 lipca 1986 r. Nr 9815/82, z dnia 2 lutego 2010 r. Nr 571/04). Wolność wyrażania opinii służy debacie publicznej, która jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa demokratycznego. W jej trakcie następuje wymiana poglądów oraz informacji dotyczących spraw budzących zainteresowanie opinii publicznej, w tym dotyczących osób pełniących funkcje publiczne. Z tego względu ochrona wolności wypowiedzi ma na celu ważny interes społeczny. Jak stwierdził Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyrokach: z dnia 26 lutego 2002 r. Nr 28525/95 oraz z dnia 6 kwietnia 2006 r. Nr 43797/98, art. 10 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności pozostawia wąski margines na ograniczenie wypowiedzi politycznych lub debat w przedmiocie kwestii leżących w interesie publicznym. Wolność wyrażania opinii ma szczególne znaczenie w trakcie kampanii wyborczej (decyzja ETPCz z dnia 11 października 2005 r. Nr 44320/02), w której osoby aspirujące do pełnienia funkcji publicznych wypowiadają się w sprawach budzących zainteresowanie wyborców. Elementem tej kampanii jest podejmowanie działań mających na celu przekonanie wyborców o posiadaniu przez kandydata właściwych kwalifikacji i predyspozycji do pełnienia określonych funkcji publicznych, jak również wykazywanie wad swoich konkurentów. W trakcie kampanii wyborczej nie jest wykluczone formułowanie ostrych i krytycznych opinii o osobach publicznych, które to oceny nie podlegają weryfikacji według kryterium prawdy i fałszu (wyrok ETPCz z dnia 26 lutego 2002 r. Nr 28525/95). Formułowanie takich ocen, chociażby naruszających cześć i dobre imię osoby publicznej, dotyczy kwestii interesu publicznego, a nie jedynie osoby formułującej takie oceny (wyrok ETPCz z dnia 6 kwietnia 2006 r., nr 43797/98). Wolność wyrażania opinii ma szczególne znaczenie w trakcie kampanii wyborczej (por. decyzja ETPCz z dnia 11 października 2005 r. Nr 44320/02, Lex nr 157741), w której osoby aspirujące do pełnienia funkcji publicznych wypowiadają się w sprawach budzących zainteresowanie wyborców. Elementem tej kampanii jest podejmowanie działań mających na celu przekonanie wyborców o posiadaniu przez kandydata właściwych kwalifikacji i predyspozycji do pełnienia określonych funkcji publicznych, jak również wykazywanie wad swoich konkurentów. W trakcie kampanii wyborczej nie jest wykluczone formułowanie ostrych i krytycznych opinii o osobach publicznych, które to oceny nie podlegają weryfikacji według kryterium prawdy i fałszu (por. powołany wyrok ETPCz z dnia 26 lutego 2002 r. Nr 28525/95), a jedynie muszą mieć wystarczającą podstawę faktyczną. Formułowanie takich ocen, chociażby naruszających cześć i dobre imię osoby publicznej, dotyczy kwestii interesu publicznego, a nie jedynie osoby formułującej takie oceny (por. wyrok ETPCz z dnia 6 kwietnia 2006 r., nr 43797/98, Lex nr 176843). Działanie takie nie może być uznane za bezprawne. Ostrość sformułowań ocennych, użytych przez uczestnika w stosunku do konkurentów politycznych, nie przekraczała ram dopuszczalnych w dyskursie politycznym. Formułowane w trakcie kampanii wyborczej opinie nie powinny być przedmiotem oceny, według kryterium prawdy i fałszu. Przy ocenie należy mieć na względzie, że niektóre wypowiedzi nie dają się prosto zakwalifikować, jako takie, które dotyczą faktów albo ocen. Wypowiedzi takie nie powinny podlegać weryfikacji według kryterium prawdy i fałszu (wyrok SN z dnia 2 lutego 2011 r. II CSK 393/10).

Zaś odnosząc się do wypowiedzi uczestnika postępowania o szacunkowych kosztach stanowiska Wójta, to jak uczestnik wskazał w zażaleniu i co wynika z treści artykułu odnosiła się ona do kosztów utrzymania urzędu Wójta, jako całości, a nie uzyskiwanego przez Wnioskodawcę wynagrodzenia, z którym li tylko wynagrodzeniem, wnioskodawca łączył nieprawdziwość podanych informacji, co wynika ze złożonych przez niego zeznań, jak i treści wniosku o sprostowanie wypowiedzi. Wynagrodzenie zaś wnioskodawcy zostało wyraźnie podane w publikacji prasowej w wysokości nieodbiegającej od faktycznie otrzymywanego.

Wbrew stanowisku zażalenia nie wszystkie informacje zawarte w publikacji stanowiących przedmiot żądanego wniosku miały charakter oceny i opinii. Takiego charakteru nie nosiły wypowiedzi, iż:

- „(...) mieszkańcy Gminy P. otrzymali ponad 70% podwyżkę cen śmieci
- „(...) mamy - najdroższe śmieci w powiecie (...)”;

- „Ze społecznej kasy mieszkańców gminy (budżet gminy) wypłynęła ogromna kwota na konto firmy (...), bez zgody Rady Gminy. Tak duży wydatek nie był nigdy zatwierdzony uchwałą Rady Gminy, a więc możemy mieć do czynienia z naruszeniem finansów publicznych(...)”

Wskazać należy, iż pierwsza wypowiedź była twierdzeniem o faktach, to w świetle całokształtu materiału dowodowego nie może być uznana za wypowiedź nieprawdziwą. Już z samych zeznań Wójta wynika, iż taka podwyżka miała miejsce, jak i potwierdzają to dołączone do zażalenia dokumenty uchwał. Z dokumentów tych jednoznacznie wynika, że w odniesieniu do niektórych grup mieszkańców wprowadzona podwyżka przekracza 70 %.

Natomiast nie może odnieść rezultatu zażalenie, co do pozostałych dwóch wypowiedzi. Niewątpliwie informacja, że mamy najdroższe śmieci w powiecie nie polegała na prawdzie, albowiem z dołączonych przez uczestnika dokumentów wynika, iż w Powiecie (...) jest Gmina, która ma wyższe opłaty z tego tytułu, niż Gmina P.. Natomiast uchwałą Rady Gminy P. z dnia 4 czerwca 2018 r. nr (...) w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2018 nastąpiła wypłata środków na rzecz firmy (...), zatem i to twierdzenie uczestnika, w którym wskazał, iż wypłata tych środków nastąpiła bez uchwały Gminy nie polegały na prawdzie.

Nie budzi zastrzeżeń stanowisko Sadu Okręgowego, że ciężar wykazania prawdziwości wskazanych informacji spoczywał na uczestniku. Za dominujące w doktrynie i orzecznictwie należy uznać stanowisko, że w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 111 Kodeksu wyborczego, to na uczestniku postępowania, spoczywa obowiązek przedstawienia wystarczających dowodów, że informacja przez niego użyta była prawdziwa. Tymczasem zgromadzony materiał dowodowy, jak i argumentacja skarżącego zawarta w zażaleniu nie potwierdziły aby podane informacje były prawdziwe.

Wobec powyższego, o ile za trafne - co do zasady - uznać należało postanowienie Sądu Okręgowego, w tej części, w której zakazał uczestnikowi postępowania rozpowszechniania wskazanych informacji, jednocześnie nakazując ich sprostowanie, to koniecznym stała się zmiana rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim wypowiedzi nosiły charakter oceny oraz nie były wypowiedziami nieprawdziwymi, a więc były irrelewantne z punktu widzenia przesłanek wskazanych w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego.

Konsekwencją zakazania uczestnikowi postępowania rozpowszechniania informacji nieprawdziwych było nałożenie na niego obowiązku ich sprostowania. Koniecznym jednak stała się w tym zakresie zmiana rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, w sposób wskazany w sentencji postanowienia, albowiem forma sprostowania wnioskowana przez A. W., a następnie przyjęta przez Sąd Okręgowy była nieadekwatna do treści informacji, podlegających sprostowaniu. Jeśli bowiem idzie o przyjętą przez Sąd formę sprostowania podanej przez uczestnika nieprawdziwej informacji o tym, iż Gmina P. posiada najwyższe w powiecie opłaty za odpady komunalne, to była ona nieprecyzyjna. Zaś odnosząca się do podanej przez uczestnika nieprawdziwej informacji, iż kwota wypłacona na rzecz firmy (...) nie była zatwierdzona uchwałą Rady Gminy, forma sprostowania również nieadekwatna do podlegającej sprostowaniu treści. Z orzecznictwa Sadu Najwyższego wynika, że jeżeli treść żądania sformułowana jest niewłaściwie, niewyraźnie lub nieprecyzyjnie Sad może, a nawet ma obowiązek zmodyfikować jednakże z wolą powoda i w ramach uznanej za zasadną podstawy faktycznej powództwa. Chodzi w tym przypadku wyłącznie o nadanie objawionej woli powoda poprawnie jurekcyjnej formy. Takiej modyfikacji należało dokonać w odniesieniu do żądanego przez wnioskodawcę sprostowania z uwzględnieniem zakresu uznanego za zasadne roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r., I CSK 286/09).

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu Okręgowego, iż zasadnym było nakazanie uczestnikowi przeproszenia wnioskodawcy. Jak wynika, bowiem z art. 111 Kodeksu wyborczego, takie przeproszenie jest usprawiedliwione w sytuacji, gdy naruszone zostały dobra osobiste. Materiał sprawy nie pozwala zaś na uznanie, aby doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego wnioskodawcy, na skutek podania przez uczestnika postępowania informacji uznanych przez Sąd Apelacyjny za nieprawdziwe, gdy sam wnioskodawca nie sprecyzował jakie to konkretne jego dobro osobiste zostało naruszone. Nadmienić należy, że ocena, czy doszło do naruszenia dobra osobistego

wnioskodawcy musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych, a nie subiektywnego odczucia osoby żądającej ochrony prawnej.

Mając na uwadze powyższe, w tej części, w której zażalenie było zasadne, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżone postanowienie w sposób wskazany w sentencji. Zaś w tej części, w której było bezzasadne, podlegało oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Zmiana rozstrzygnięcia Sądu I instancji skutkowałą też zmianą o kosztach tego postępowania, o których orzeczono w punkcie 1d) postanowienia w oparciu o art. 520 § 2 k.p.c. i art. 109 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oraz w związku z § 8 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zaś o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono w punkcie 3 postanowienia w oparciu o art. 520 § 2 k.p.c. i art. 109 § 2 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. oraz w związku z § 8 ust. 1 pkt 3 w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSR del. Dorota Zienkiewicz SSA Zofia Kołaczyk SSA Wiesława Namirska